

Geschäftsemes finas.

Riga. Kā „Rig. Ztg.“ iſdsirdejuſe, tad otr-deenu senators, geheimrahts Manaſein lgs ar ſhawem pawadoneem iſbrauzis no Peterburgas, ſchurp dodamees finamas rewiſijas (pahrraudības) deht un Riga nonahjis trefchdeenu ap pūs-deenas laiku.

Senators R. A. Manaseins, kas deenu no
deenas tapa gaidits, tagad scho treshdeenu atbrau-
jis. Wina kanzleja, ka "Rig. Ztnga" dsirde-
juſe, fastahwot is 9 wezakeem un 6 jaunakeem
erehdneem. Par kanzlejas direktori efot War-
fchawas teefas palatas prokurora valihgs, staats-
rahts D. R. v. Wendrich. — Senators Mana-
seins 5. un 8. majā bija audiencē pee Keisara
Majesietes.

Rīgas pilſehtas jauneezelstai domei pirmdeenu bija pirmā ſapulze. Pilſehtas galwa R. Büngher lgs atklahja ſehdefchanu, ſapulzetos mibti apſweizinadams un tos pamudinadams uſ kreatnu ne-apnikuſchu darbu nahkofchōs tſchetroſ gaddē, muhju lībds 700 gadus wezabs pilſehtas turpmakai plaukſchanai par ſwehtibu. Tad Büngher lgs pasinoja, ka no eezelteem domneekem diwi — J. A. Schutows un M. B. Heede — atteikufſhees no amata, tā ka ſchim brihscham dome fastahwot tilai iſ 70 lozekleem. No ſcheem uſ ſapulzi bija atrahkuſchi 68. — Uſ deenas kahrtibas ſtahweja daschadas zelschanas, to ſtarpa ari pilſehtas galwas zelschana. R. Büngher lgs ar 64 balſim no jauna tapa eezelts par pilſehtas galwu. — Polizijas walde eezelte delegats un wina weetneeks nepeenehma amatus; jauna zelschana tapa atlīta uſ nablofcho ſapulzi. — Pilſehtas krabſchanas lahdē (Sparkasse) par direktoreem cezehla domneekus: M. Lübeck, G. A. Strauß, G. F. Bernhardt, G. Scheuber un G. A. Weiß; par weetneekem — P. Medne un J. A. Kröger. — Par pilſehtas cezirkni preceſchneku weetneekem cezehla: 3. cezirkni — kaufmani R. F. Beck; 25. — kaufmani Ch. J. Jochemſen; 32. — muzeeneeku meiſteri J. Fr. Bormann, un 44. — kaufmani Al. Bermon. — Suhdsības komiſjā atklahja lībdschinigos lozeklus — lībds komiſjās vahrgrōfſchanai, kuru nodomats īdarit pehjz pahra mehnetscheem. — Kad fahdōs atgadijēnōs, kur jaſpreesch par ſībdsību pret pilſehtas galwu woj waldi, woj ari tilai par kahdu wi-nu intreſi, likums vagehr, pilſehtas waldaī atkahptees un ſapulzes wadiſchanu uſnemtees tam, kas vee domneeku zelschanahm pirmā ūlafē wi-mairak balsu dabujis, bet ſhogad tāhdu bij 16, kas tāni ūlafē dabujuſchi wi-mairak balsu, weenadā ūlaitā, — tad iſ ſcheem 16 lozekleem weens zaur ihpachu zelschana bija jaceewehle par ſapulſchu wadoni. Par tāhdu cezehla G. v. Böticher kau.

Sirgu-dselszeta darbi Rigā schinis deenās uisahsti. Slesjhu līsfhana eesahkabs no Rahrka tilta.

Wahzu amatnežības skolas direktors, nelaika Rīgas superdenta tēschais dehls, Oskars Pölchau, ūzveitdeenas rihtā nomira tīfsā, fasnečīs tikai 47 gadu vecumā. Minetāi skolai winsch bijis 10 gadus par vadoni.

Par semneku peesehdetajeem aprinka teesās
no gubernas valdes apstiprinati: Grobiņa at-
kal egztais Mahtīnsch Saleneeks un Wents-
vile Indriks Stuhris.

Basta departaments data sinamu, ka us weh-stulehm neko zitu nawa brihyu usrafstu, ta tikai adresi un firmas usrafstu. Bet ta ka beeschi ween gabotees, ka bes firmas usrafsta ori usfib-

mēts issuhitaja veikala nosaukums, viņa vec-
gēs u. z. v., kas iekļaufahs jām pēc reklamas
vaj zemu rāhdītaja, tad pasta departaments i-
sludina, ka tādas korespondences turpmāk vairs
ne-issuhītīsot.

Ro Widsemes pasta buhschanas pahrwaldneela
mumis peefuhtits schahds issinojums:

Widsemes pasta bubschanas vahrvaldneels, sihmedamees us sawu nesenoju issinojumu vahr temporaras pasta stazijas atvehschanu Majoros 1. majā, tura par peenahfumu, darit wispabrigi finamu: Lai personas, kas pa waſaras laiku uſtrahs juhmalē, waretu sawu korespondenziju dabut ahtri un kahrtigi, tad Majoru staziju eetaifot, bija domats us to, ka Wez- un Jaun-Dubulteefchi, Meluseefchi un Uſereefchi saņemtu sawu korespondenziu patiāt waj zaur

webstulu veeneleju, is Dubultu pasta-stazijas, un Majoreeschi, Edinburdseeschi un Bildereeschi — is Majoru pasta-stazijas, kas attronahs Majorobs, Rigaas eelā, Majoru dzelsszela-stazijas tuvumā, Lannmista namā. — Tapebz pasta pahrwaldneks deht pasta eestahschu felmigas darbofchanahs, luhds mineto juhrmales weetu korespondentu, kā arī nama ihpaschneelu fungus, arī no fawas puves peepalihdset, pirmos: zaur fawas adreses usdošchanu, peederigā pasta eestahde, tuhlit pebz nobraukfchanas juhrmalē, lai waretu to eetalkstīt ihpaschi preeksf tam eewejiā grahmatā, un peh-dejos: zaur fawu usnemto fwechneelu usaizinashanu mineto nosazijumu spildit, — jo tikai zaur ihibs kahrtibas eewehrofchanu war zeret, ka webstulu isnesataji — kad nebuhs ilgi jamielle adresats, ja webstulei buhtu neflaidra adrese — svehs abtri isnesat pa pastu dabuto korespondenziu. — Un eewehrojot korespondentu beeschahs fuhsibas pat to, ka wineem netopot is-dota apdrofchinata korespondenzija bes adresata patibas, waj arī wina rokas paraksta apleezi-nashanas zaur poliziju, pasta pahrwaldneks eeskata par fawu peenahkumu, isskaidrot, ka tabds pasta eestahschu likumigs prasijums newar tapt atzelts, jo vamatojabs us pastahwofcheem nosazijumeem; bet korespondenti lungi war atswabinatees no tahdas apleezibas veenelejanas, katu apdrofchinato korespondenziju fanemot, zaur to, ka isnam ihpaschi preeksf tam no pastu deputamenta eewesto biletī preeksf wisadas korespondenzijs fanemshanas. Dehl tahdas biletēs dabufchanas, jacefneds peederigai pasta eestahdei raksts, ar weentreisigu paraksta apleeziashanu un ar 1 rubla veelikshamu preeksf biletēs isgatavojshanas, un tad s̄ho biletē usrahdot, adresats waj nu pats, waj zaur zitu (pee apdrofchinatas korespondenzijas zaur tahdu, kas prot raktī), war fanemt fawu korespondenziju bes kahdeemi kāvekleem wiſa gada laikā, pee kam adresats, pebz fawas biletēs, arī war kontroleeret korespondenzijs pahrukeim, jo us biletēs

top peerakstita isdotā korespondenzijs. — Veidsot pasta pahvaldneels tura par wajadfigu, korespondentu Igeem atgabdinat fawu agrakajaluhgumu, lai, ja pamanitu pei pasta eestahdehnahdas nekahrtibas korespondenzijs buhfchanās,

tuhlit to daritu finamu winam, pahrivaldneekam,
zaur ralstu, ar wehstules kuvera peelikschau,
deht tahdu atgadijumu nowehrschanas nahlamibā
un deht wainiga faulkshanas pec atbildibas.

Semkopibas departaments luhds, issludinat
wina libdsfuhtito usaizinajumu laukfaimneekeem,
lai to cesuhtitu departamentam trihs reises gadā
— us 1. juniju, 15. augustu un 1. novem-
bri — finas par lauku apfehshau, druwu
stahwolli un laukfaimneežibas raschojumeem.

Majoru dselissiela starija us telegraſu depar-

tamenta nofazijumu eerihkota eelsõhemes priu-
depechu peenemuschana, kas buhs isleetajama liss
wasatas laika beiqahm.

Semneeku faimneežiba. Par semneeku fain
neežibu R. Widsemneela kgs issagzis fain
„Balſi” nodrukatā rakſtā „Par Baltijas sem
neeku dīshwes wajadſibu eeweħrofchanu nabol
ſchā ſenatoru rewiſiā” eeweħrojamas doma
lo ari faweeem zeen. laſitajeem gribam pa
lai pañneegt. Vehz eeweħchanas waħrdeem wiñi
fala: „Augſta walidiba grib iſſinat, waj Bal
tijas buħſchanas it teizamas un nepahrlabojo
mas jeb taħs praſa ſtipras pahrlabotħanat.
Tad buhtu jadod goiſchs pahrfkats pahrt
semneeku faimneežibū. Kad par peemeħru mabj
it eepirkta, tad buhtu ja-ufdod, zik laros u
mabjas veħz deſetinahm un zik weħrtas pħi
daħħdereem, zik no ſemes plafchumia eenem daħbi
zik laukli, zik plawas un ganibas, zik it neħ
tiġas ſemes, laħda laħrtā laukli teek apseħti u
apstrahdati un veħz kahdas kahribas un
jażur meħra teek raschots; taħslaki, zik no roħ
ju meem teek iſteħrets preeħsch paħħas fain
zibas uſtureħchanas un zik teek pahrdets, u
eenes lopu kopiba un ziti pelnas awot i L
pr. Kad nu taħħda wiñi buħx aprekka
mabjas eenemħchanas, tad buhtu ja-ufdod u
jas ifdoħchanas. Wiśpiरms zik makfa lakti u
deena fla mitas, zik makfa llahti pee dikk
uſtureħchanas, tad zik makfa ikgadus rentes par
parahħda valikus ħo pirkħchanas naudu, zik lila
ta ir un laħħda datas ta ir nolihdinama; b
ħoħsam buhtu ja-ufdod wiñi fainneeku un mab
vagħsa, draudses, ſemes un walixx nasto
u nodħoħchanas, naudu aprekkinatas.

Behz wiſu eenemſchanu un ifdoſchanu ſah-
dſinaſchanas buhtu gan redſams, waj wa-
ſchanas ſeds ifdoſchanas.

Tahkali buhtu ja-usbod, kur tahda libdsina
fchanabs nenoteek, ta la pizejjs valzis pakal
fawabm kapitalu deldefchanas un rentes mal
fasfchanahm, zil augsti faktahjees tahds pakal
palikushas malkafchanas kapitals, tas at
noteek, waj wina libdsinafchanas dehi fainmu
leem nawa ja-usnemahs kalpoftchana, waj
traktā atronahs tahds nosazijums, ta no fain
neeka war prasit tuhlit wijsas pirkfchanas nua
das aismalkafchanu, ja tas valeek parahdu
rentes un kapitala dalas malkafchanahm.

Beidsam buhtu jaapeenin par mahju teesibah
par peernehru waj ir brihw, us mahjas grun
etaasit d'sirnawas, fabrikas, bodes, talku jepli
un zitus pelnas eestahdijumus.

Wenigi no schahs puses nemtahs finas rehs perahdit muhsu senneeku ihsto stabweli Un tadeht buhtu wifadā finā wehlejams, faimneeki paſchi greestos ar scheem usdewumee vee faivahni pagasta waldehm un tahs ari buh til laipnas usnemtees, wifas finas falahdi Un lai nu ari wiſi faimneeki un wiſi pagazto ne-usnemtos isdarit, tad tomeht leetas pos finafchanai peetiku, kad ik no kuras draudahdi pagasti schai finā strahdatu un ta finmos pahrefkatus eefneeqatu rewistjai.

Iſſenu muischā, Ropaischu draudē, ſwicht
nas rihtā dega meschs.

No Behrjones "B. B." raksta, ka "rahditaju" usräksti, kas weetahm wehl bija weeschu waloda, tagad zaur zetu pahrlubka pahwehli wiñi pahrwehsti Wabzu usräkstö.

No Walkas. Ka goda-waheds naw nefal
wehrtē pee lahdeem, tas baudseem buhs fina-
bet, ka ihpaschi ar goda-wahedu apgalwo
deerets wihrs un to netura, to gribu zeen.
fitaiseem nostohitit

Scha gada Valkas Jurga tirga man hija
firgs pahidodams un kad ar pirzeju andelejos,
veenahja X. fungas, karsch ari wehlejabs manu
firgu pirkst. Isprovejis, to pat labu atsinis,
halihkom ari zenu. Kad nu X. fungam pascham
naudas klaht nebija, tad winsch gribaja aishnem-
tees no kahda paschiamma semes muischneeks,
karsch aishbildinajabs, ka winam ne-esot sikhka
nauda. Kad nu X. fungas fazija, ka es warot
winam ustizet, jo winsch ar sawu „goda-wahrd“
to apgalwojot. Kad nu ari tas muischneeks us
goda wahrdi lisa tik leelu fwaru, tad
paliku ar to meerā un tizeju X. funga goda-
wahrdam. Kad nu X. fungas luhsa, kad wi-
nam stallis ne-esot eerihkots, tad lai paturot
libbs rihtam un rihta winam peewedot. Bebz
kahdahm stundahm winsch manā mahjā bij bijie,
apluhkot sawu pirkta firgu, waj es stalli to
esmu nolizis, ka biju winam folijis. Altradis,
nahja atvakat us tirgu un manim teiza, ka winsch
wairis firgu nenemot, usrahdidams us wainahm,
ko es pee pahrofchanas winam ar' atklahju, ko
ari tas pats muischneeks, no kura es to firgu
biju pirkis, winam neleedsa, un kuru X. fungas
par nefahdu wainu natureja. Zaur tohdu X.
funga goda-wahrdi zeenishchanu man atlika tas
auglis, ka es, lameht wehl firgu us tirgu wedu,
karsch ari pagehreja laiku, newareju to pahedot.
Beigas wehl gribu zeen. las. peemimet, un ka
paschi laitaji buhs redsejuschi no mana noti-
kuma, ka goda-wahrdam wis newar ustizet, bet
tik naudai. Ka tas taifniba, to X. fungas ar
sawu „goda-wahrd“ sikhla lishchanu mani pats
pahrliezinajis, ta ifdaridams.

John Mahrfain.

Strihwereeschi. **S**trihwereeschi ir veefkai-tami pee turigakajeem Widsemes pagasteem. Gandrihs wiſi ir ſawas mahjas jaw eepirkufchi un daschs ari jaw aismahfajis. Nekur newar tik ſtaltas mahjas eeraudſit, fa te. Wifur, fur tik aqis pagreesch, cerauga leetas, no luxahm war noſkahrf, fa te nawa wiſi kahdi nikuli, kas tik ar mokahm well ſawu dſihwibu un kaſloti preezajahs par ik fatur pahrlaiftu deenu. Bet netik ween ar ſtaltahm mahjahm war tee lepotees, bet ari us ſawu attihſtibas ſtahwoſki. Il karris, kas laikrafſtus uſmanigi buhs laſijis, buhs ari wahrdū **S**trihwereeschi pamanijis. Nu, waj konzertus un teatrus warehs ne-attihſtli iſ-rihfot. Tatſchu ne! Bet netik ween us konzerteem un teatreem ir **S**trihwereeschi ſawu webribu greehuschi, bet tee ari tahlaki eeflatijufchees. Sen jaw ir apnikuſi ſchihdelu apkahrtbraukſhana, kuri gan labibu fader, bet kad io aſſwed, nu — paſcham par ſawu naudu ſchihds jaluhbabs. Jerams, fa nu taſhda buhſhana ſche beigfees. Karris tautas dehls, ſam gadahs gauf **S**trihweru ſtanjiu braukt, war noſlattees lepnahs mahjas un ſpihkerus, fo **S**trihwermuiſhas zeen. leelſtungs v. Sievers ir uſzehlie. Schahs mahjas un ſpihkeri ir nu kahdi ſche-jeenes gruntneeki rentejufchi un eefahks labibas andeli. Atri ſuperfossatu andeli ir zeen. Roſenberga fgs eetaſijis. Behz tilfhot ari wiſadu zitu pretſchu bode atwehrta. **S**chis folis ir no **S**trihwereeſcheem jo leels.

Me schmaleefch u Janie.

Behrson. Jaw pehdejōs pagahjuſchōs ga-
dōs dascheem no mubſu walſtē eemihntneeleem,
kas ruhpigi nodarbojuſchées ar dahſtu kopſchanu,
winu fweedtus nolaupija tahrti, gan abbelehm,
gan ari ziteem augku-lokeem seedu-pumputinuſ,
pat lapas no-chſdamı. Schini pawafatā ſchec
poſſitati pee mums wehl daudſ agrak, la zitus

gadus eradusches un lapu pumpurinus jan
preeskch isplaukchanae no-ehda. Tahri zelaha
no raibahm mußchahm, kuras apkahri ftraidida
mas pumpurinus apdehj ar melnahm olinahm
Pehz pahri deenahm no schahm olinahm zelaha
masi sali kulanischi un jaw atkal pehz mas dee
nahm kulanischi pahwehrschahs par maseem sa
keem tahrpineem ar melnu galwinu. Schee nu
reelen seedu jeb lapu pumpurindz un paleek tik
mehr, kamehr to paschu pawisam no-ehd.

Es, scho rindinu rakstītājs, gan jaw daschue lihdseltus esmu letojis, lai šhos postitajus no fawa auglu dahsa teis waretu israidit; bet lihdschim now isdewees to ihsteno atrast. Tadehi wijsus dahrneelus un dahrnu kopejus laipni luhdsu, ja kahdam ir isdewees kahdu lihdsell atrast, ar kuru waretu auglu lokus no ūchein neswehreem issargat, to paſchu zaur laikraksteem ūnamu darit, jeb ari man zaur webstuli pēcubuit

R. A. Breschgis,
Behrhauses draudse, Bairinde

No Reschotnes. Rahds Schihdelis, 18 ga-
dus wezs, isfpehris sawam tehwam, kresch Me-
schotne ir par wihndegi, 500 rbt. un aisslaidees
lapas. Schihdelis bij preefesch leelbeenas pah-
dewis pusstopa brandwina, un tehws, peckehrie-
winu pee schahdahm rebehm, paſauzis sawu otru-
wezalo dehlu un tad abi isklapejufchi tam lab-
bifses. Dehls, tahdu leeldeenas fukuli dabudams-
teizis: Vagaidi! Kad tikai pahrees leelbeenas,
gan es tew parahdischu!" Un ta ari bij. 11.
aprilli tehws aissbrauzis us Bauſku un wezakais-
dehls us Jelgawu; meita ween palikuſi mahjas.
Nu bij Schihdelim laiks sawu apſolito nodomu
iſdarit. Panehmis drahts gabalu, faleegis te-
lihku un atmuhkejis kumodi, fur isnehmis 500
rbt. Tehws tai paſchā deenā pahbrauzis un
wiſu ſcho nedarbu atradis, bet welti iſnieklejees
dehla, lai gan tas wehl tai deenā bija turpas
blandijees. Otra nakti dehls eegahjis wehrſchu-
ſtali, panehmis wehl tehwam ſirgu un tad lai-
dees lapas. Tehws gan islaidis ſinas pa malu-
malahm, tomehr naw neweenam laimejees, Schih-
deli rokā dabut. — No zitas puſes diſrd. Schih-
delis ne-efot wiſ tikai 500 rublu iſnehmis, bet
1500. Schihdela tehws neteizot ſkgidru taiſ-
nibu, jo baidotees no fungem, ka fungi ſchim
leelaku atendi ne-uſliku. (B. W.)

No Aisputes. Preeljch laikd laika baronam v. R. Aispute tilka daschadi schaujamiee eerofschii un daschas zitas leetas is wina issabahm no sagtas; polizijai ne-isdewahs saglus tobrihd vee dsjht, bet wehlak lahdam Apriku meschafargam gadijahs meschâ fatiktees diwi wihrus, kurus tas par putnu-sagleem tureja, un scher, meschafargu eraudsjufchi, sahla behgt. Kad behgli us meschafargu faulfschanu negribeja apstahtees, tad schis teem schahwa no pakatos; schahweens laikam weenu no scheem bij trahpijis, jeb tik isbeedejis, jo tas palila stahwot. Bebz ari otris efot usets un fanemts. Pee ismekleschanas pee wineem atrasia leelaka dala no tahm Aispute sagtahm leetghm.

No Leepajaš. Kad māsu fēklas fīntinu un
wehschu pahrdoschana, jebjchu tāhda preze no
polizijas daudzreis pahrdewejeem atnemta, wehl
arween nemitejahs, tad polizijas waldischana ta
gad iſſludina, ka jo projam tāhdas fēklas fīn
tinas un wehschi nesween tāps atnemti, bet pah
dewejei wehl pebz ſikuma tāps ſtrahpeti.

(L. A.)
Peterburgā, 12. majā. „Baldu Webstīnes“ iestudina no Keisara Majestetes 3. majā apstiprinātās ministru komitejā pēnemtas punktēs, fātuoršas pagaidu nosajījumus par Schibd em.

pehz kureem: 1) no s̄ha laika fahkot, Schih-deem aisleegts, nomestees us d̄fihwi ahryus pil-fehtahm un fahdschahm, iškemot tikai jaw pastahwoſchās Schihdeem kolonijās; 2) lihds tablakai nofazishanai apturet wifū pirkshanas un nomu kontraktu flehgſchanu ar Schihdeem; 3) aisleegt Schihdeem t̄rgotees ſwehdeenās un ſwehltōs, kad ari kristiteem leegts t̄rgotees; 4) pirmo un trescho punkti likt wehrā tikai tanis gubernās, kurās Schihdeem atlauts pastahwigi uſturetees.

Peterburgā kahda prozeſe greeſch wiſu wehribu us ſewi. Kara flotes ſchtabdoktors, geheimrahts Buschs, apfuhdsets, ka tas — lai waretu ſegt leelislabſ iſdoſchanas, kuras wičam kahda Ŝelesnew kundſe maksaja — weda traku andeli ar ahrſtu weetu pahrdoſchanu un ar ordenu un tſchinu iſgahdafschanu. Wiſch nedarijſ wiſ to taifni vats, bet zaur diweem fanzlejaſ eerehdneem, Parſenowu un Andrejewu, Kad Buscham ewajadſejes naudas, tad Andrejew ſahjiſ ſee kahda no ktona ahrſteem un peedahwajijſ tam augſtaku weetu, waj ordeni, kaſ maksafchot tilk un tilk naudas; waj ari prafija, naudu aifbot. Ja ahrſts leedſees to darit, tad — lai Deew ſto paſarga! Buschs apgahjees ar wiču tad tilk beſkaunigi rupji un darijijſ deeneſtu tilk fuhrui, ka nekahdas eefpehjas nebijjis, ahrſtam ilgali palikt amata. Leegineeku iſteikſchanas med olaſſhi retiawas. Justas zojimē

RS Maskawas mums raksta: Wakar 7. maijā, bija 25 gadi pagabjušchi ka muhsu zeen, tau- teetis Valdemara lgs. fabzis darboties Kreewi- jas juhrneezibai par labu. Wina darbibas augļi schini finā daudzskahrtigi un loti cewehtojami preekſč muhsu plafchās tehwijas — Kreewijas.

Wina darbibas mehrkis — zelt, weizinat, at-tihstīt Kreewijas kugneezibū. Sinadams, ka Kreewijas kugneeziba war weiktees tikai tad, ja wi-nai buhs kugeneeki, kas prot ne tikai buht par mātroscheem, bet kas prastu ari kugus wadit tu-wās un tahlejās juhrās, Waldemara kungs leek ihpaschi fvaru us juhrskolahm. Un teescham, samehr mums nebija juhrskolu, Kreewijā nema-reja ari weiktees kugu buhwe, newgreja weiktees kugneeziba, jo ja Kreewijā kugu buhwe zaur mescha lehtumu īsnahktu deessin zil lehta, tomehr buhtu ja aizina ahszemju kugeneeki, kas waditu Kreewijas kugus — zaur ko tad wīfs mescha lehtums nekahdu labumu neatnestu. Waldemara kungs to wišlabaki sapratis un ari ſcho truh-kumu ar ſekmi luhkojis masinat. Zaur wina puhlīnem — neſklaitameem rakſteem laiktaſtōs, broſchirās, beesās grahmatās — wiſch laudis un waldbiu mudinajis, juhrskolas dibinat. Wal-diba ſneeguſe labprah̄tigu roku un, ka tagad redsam, no 4 juhrskolahm, kas bija gadus 20 atpakač, juhrskolu ſkaitis wairojees lihds 35, kas iſlaſitas wiſas Kreewijas juhrmalās. No ſchīhm 14 zehluſchahs Baltijas juhrmalās (9 Latvijas peektasīes). Schinis 38 ſkolās 1880/81 gadā mahzijahs 1167 juhrneeki, iſtureja: Schlipetu eſfamus, tahtbrauzeju 32, kabotaſchu 35, ſuht-manu eſfamus, tahtbrauzeju 49, kabotaſchu 98, kovā 214 ieb 18,2%.

Waldiba maksaja 1880/81 gadā preeksī
juhfskolaahm 49,645 rbf., weetigee juhfmalsneeki
21,190 rbf. Preeksī muhfs Latvijas 9 juh-
fskolaahm (bes Rīgas un Čeepajas Bahžu juh-
fskolaahm) waldiba maksā ik gadus 12,600 rbf.
un Latvijas pa dalai Igaunijas juhfmalsneeki
14,300 rbf.

Biz tuwu feenahs lugneeziba ar juhfskolahm, redsam, ka lahdus gadus pebz tam, lad juhfskolas fahka zeltees, muhsu lugneeziba fahkuñ manami sekmetees un attihstitees. 1867. gads

Kreevijā bija 2038 sehgeli fugu, 84 damſlugi, kopā 90,496 lastus leeli; 1880. g. 2408 sehgeli fugu (pahral par 25 lasteem leeli), 217 damſlugi, kopā 196,881 lastu leeli, bet ja ſkaitam lihds tos fugus, kas masali par 25 lasteem, tad 1880. g. bija 4197 sehgeli fugu, 268 damſlugi, kopā 229,628 lastu leeli. Kreevijas fugu ſkaitis pehdejōs 15 gadōs, wairak nela diwreis wairojees. Augſchminetās 9 Baltijas juhřskolas dewuſchias ari loti bagatus ouglus. 1859. gadā no Pruhſchu robeschahm lihds ſomeem bija pawifam 107 taħlbrauzeju fugu ar 9,451 lasteem, 150 fabotashu fugu ar 3,907 lasteem; 1880. g. 614 fugu ar 41,324 lasteem, no kureem laħdi 300 taħlbr. fugu, 62 damſlugi ar 9377 lasteem. Baltijā par ſchein 21 gadeem fugu ſkaitis 4 reis wairojees. 1859. g. Latvijas juhřmalās bija tikai 78 taħlbrauzeju fugu, 1880. g. Ainaſchnekeem ween jaw bija 68 taħlbrauzeju fugu un pehdejōs pahra gadōs buhs ar taħdeem 10 fugeem wairojees.

Zaur Baldemara īga uſmudinashanu un dſihwu pedalibū 1872. g. Maſklawā dibinajahs Juhřnezzibas beedriba, kuros uſdewums, wiſadi ſelmet Kreevijas juhřnezzibu: fugoſchanu, fugu bubwi, juhřskolas un pat buht par widutaju ſtarp daschadahm juhřnezzibas wajadſibahm un waldbu. Schai beedribai jaw ir nodalas Peterburgā, Archangelskā. Schahs beedribas darbiba waldbas wehribu tā uſ ſewi greeſu, ka muhſu Augstaits Rungs un Keisara ſcho beedribu nehmis apakſch fawas apgahdibas (nokrovitel'ſtvo).

Es te aſrahdiu tik lahdōs waħrdōs it pa-wiſchus uſ muhſu zeen. tauteefha darbibu juhřnezzibas laukā un aſtaħju pilnigi nepeeminetus zitus wina nopolnus plafchaj teħwija un fawai dſimteni par labu. Aſtaħju dſtaki un wiſpufigaki pahrfpreest Baldemara funga ilgo darbibu laħdam zitam, kom weikla ſpalwa, ſmalks kritikas gars, kas dſili prot zeenit no-peenlus puħlinus, felmigu darbibu — taħdu darbibu, kas nedsenahs, lai laħdai lauſchu laħ-tai jeb ſchirkai ween buhtu teefibas, daschadi peefawinatas priwilegijs, lai ari tas pawifam iſpoſiſtu un iſſuħlu zitas lauſchu laħras, fu-raħm Laines mahmulina naw tā fmaidijusi. Jo dſili jazeena darbiba, kas dſenahs pehz wiſ-pahrige labuma, pehz wiſu tautibu, wiſu tautu ſchirkir weenadahm lihdsigahm teefibahm, kas ſvrausch fawu mħrki augħstaku par wiſahm lauſchu ſchirkrahm un tautibu intrefhem.

Un taħda zaur zaurim ir muhſu zeenijamā tauteefha darbiba! Ad. Butuſ.

Ari Koſtromas muſchneeki peedahwajufchees, pa kroñechanas laiku apfargat Keisara Majestetis fwaidito dſihwibū, par lo Keisara Majestete teem lizis iſteikt fawu pateizibu.

Kastroma. No tureenes mums fina: Par Widsemes fawadu ſeemu „Mahjas Weeſis“ ir deegħan ſtaħtijis, ta ari ſchē tabħa Kreevsemetika wina par fillo ſeemu noſaufta, lai gan fneegs, ka oktobri peenahza tā valika, lihds no-wembra beigahm taħds plahns; deġembri peenahza leelā wairumā, aukſums tik parahdijahs janwara fahlumā un tapat ap pus februari ar ragawahm brauza lihds 10. aprili. 25. aprili uſ laukeem fneegs wairu naw redsams, tik mesħoħs wehl atrod, ruđsu lauki ir weſeli un gods Deewam fahl janki ſalot, un lihds ar wiñeem ari muhſu zeriba, ka uſ preekſhu ari no gařiga baba tifsim glahbi.

Riſħni-Rongoroda. 15. aprili tureenes apinkla teefā, swiehrinattem nepedalotees, iſteefaja

eewehrojamu notikumu. Semneeks Iwans Ko-molows is Balachinas aprinka padaritas ſlep-kawibas deħl bij noteefats uſ dſihwi Sachalinas falā. Trihs deenās uſturotees tureenes no-seedsneku kolonijā, wiñam iſdewahs aſſebegħt uſ Dujas oſtu, kur strahdaja pee fugu is- un pehlahdeſchana. No Sachalinas falas wiñch laiwa uſ zeetsemi, iſkahydams Aſijas Riħta-kraſta pee Amura upes grishwas, un tad pa Sibirijs atbeħga dſimtenē pee fawas miħkafas, kur ari tapa faktiſ. 41 gadu wezais apfuħdetais greesa wiſu wehribu uſ ſewi zaur fawa beh-guma aprakſiſchanu, tā nobeigdams: „Diwi gadus għażju, peldeju pa juhrahm un upebm, iſſtaigaju Sibirijs mesħus, neweens manis ne-aſſahra, — ne ſweħri, ne zilweki, — bet tē, fawā dſimtenē, tiku apzeetinats un kehdex eeflo-djits.“ Teefā apfuħdeto noteefaja uſ dſihwi Riħta-Sibirijs, uſ 20 gadu katorgas darbeem kalkaraktuws un uſ 60 riħħschu ġżejjencem, ti-ħħids tur buhs nonahżi. Meeħas foda deħl noteefatam atlauts, luħgt Keisara Majestetis ſchħlastibu.

Smorgonōs, Wilnas gubernā, nakti uſ 27. aprili nodega lihds 1300 namu ar wiſahm meħbeleħm un prezehm. Skahde loti leela. Għandris wiſi nodeguſchee nami peedereja Schiħ-deem. Doma, ka uguns zehlu fees no laħdas ſlepenas brandwiħna ddeddinatawas, kur tikai pa-nakti meħħo ſchiħħi strahdat. Taħdu ſlepenu deddinatawu tur loti dauds; 1878. g. tur uſgħajja 30 taħħas eetaſes.

Wilna. Nakti uſ 27 aprili Waſilijčikas meestā pa-leelakai dalai nodeddis. No 460 eħlāħm palikuſħas vahri tikai 40 un bes tam weħl paſta nams un baſniza. Meesta eedſiħwotaji pa-leelakai dalai Schiħdi.

Charkowa. 28. aprili Junakowka meestā nodega 270 mahja; skahde lihds 600,000 rbl.; tanu pat deenā Udu meestā nodega 113 mahja ar 100,000 rbl. leelu ſkahdi.

Borisoglebšta. Laħda weenizā tur apzeeti-nats laħds weefis, kas nodarbojes ar ne-iħstu 25 un 100-rublu gabaln iſplatiſchanu. 1000 rbl. palaltaſiſtas naudas wiſch laħdam wei-kala beedrim pedahwajis par 300 rbl., un ſchi weħstule biż-nakfu polizijas rokla.

Lublina. Preekſch laħdahm deenahm, tā no tureenā teek „Goloſam“ rakſtiſ, iſzehlaħs See-dliċhtħas meestinā, Gholmas aprinkli, Lublinas gubernā uguns. Uguns bija nakti iſzehlu-fħxs un laħdas ſtundas dega, to no nabaga Schiħ-deem apdixiħwoto meesta daku no poſtidama. Uguns, kas pa preekſhu laħda kolu eħla bija iſzehlu-fħxs, no ſtipra weħja dſiħta un aħtri iſ-platita; pawifam uguns apriju fu no kola buhweto pareiſtizibas baſnizu ar daschadahm, phee wi-nas peederigahm mahjahm, tad 2 leelas muhretas ħħlas, 40 dſiħwojamas ħħlas un leelā ſkaitli ſchekku, ſtaħlu un fainnezzibas ħħlu. Wiſas ħħlas kopā bija par taħdeem 20,000 rubleem apdroſchinata. Schiħdi bija tā pahriju ſħarr, ka iſbailes ne-atjehdahs glahbi fawu mantu, bet katra luħloja, ka tik fawu dſihwibū uſturetu weſelu, projam aſbehgħadams.

Mhrsemeſ ſinxas.

Anglija. Jaunais Iħru ſpaidu likums drihsu tiks otru reiſi appreċċi apakſħnamā. No Iħru pufes tautas weetneeks O'Donels tam pre-tim eef-needis preekſħlikumu, lai apakſħnamis nospreestu. 1) „ka waras darbi un nemeers Iħrija it iħpaſhi iſ-ſlaħdrojoties zaur netafu un neſħeħligo iſdibħanu, kas padarita ar polizijs un kroñi kara-ſpeċka palihħdibu pret wa-

rak ne kā 40,000 wiħreem, feewahm un beħ-neem godajamà Bradfordas weetneeka (Forster) amata weſħanas laikā; 2) ka ſchihs zaur wefelu lauſchu pulku iſdibħanu wiſpahrige modinatahs ruħħtahs juħtas weħi jo wairak tiku ſħas falarfetas zaur loti dauds teefas, polizijs un zitu amata wiħru iſturejhanos, zaur kreu wiħri, feewas un beħri tiukši eewa inot un nonahweti, bes ka wainigex par taħdu darbu buħtu faulti pée atbilda bas un apstrahpeti; 3) ka diwu Iħru waldbas lozekku nonahwefħana zaur ſlep-kawu roħħam, kas nebuħtu warejże notiſt, ja ta no Bradfordas weetneka eestahdi u eegroſitā poližija nebuħtu biżże ġaġidha, un kas Iħrija wiſpahrī teek noteefata un noſħehlot, newar deret par eemeflu, iſnħażinat Iħru tautas drofċibu un briħwibū, un 4) ka tadeħt preekſch zeltais ſpaidu likums warot til deret preekſch jaunu neħħartibu iſzelħanahs un par kawelli labai waldbai, laħrtibai un meeram.“ — Naw domajams, ka ſchihs O'Donela preekſħlikums atradibis dauds balfu. Nebuħtu notikufe Dublinas ſlep-kawiba, gan daschi radi-faki un liberaли kopā ar Iħreem buħtu balloju-ſchi pret Forster walidħanu Iħrija, bet ſhim briħħam Anglu prahs weħl pahra falarfets, ne kā lai ſee waretu preekrif O'Donela preekſħlikum, kura domas naw wiſ nepareisas.

Italija. Bijscha Franzijas Keisara Napo-leona III. walidħanu laikā ſlawenais un dauds-ħaħħt minetais politikas wiħrs Emil Olliwe's ſħo ſeemu uſturejjes Romas pilsfeħta un beħ-schihi fatizees un farunajees ar Italijas jo-eeweħrojameem politikas un waldbas wiħreem, iħpaſħi ari ar wezo pahwestu. Zaur fawu uſturejhanos Romā wiſch nu ſħakki dabu ja-eepaſħtees ar Italijas politiku un ſchihs fadabu-tahs finas wiſch għibot lauħi, iſħodams diwax għrafmatina. Virmai għrafmatina buhs waħħd: „Waj pahwesti ir-briħw?“ un otrai „Waħwesti baſnizas politika un Franzuschi re-publika.“ Bes tam wiſch weħl strahdajot pée leelakas għrafmatas, kas iſnaħħi frot ibi, iħħażu mōs un kura buhs iſſtaħħiſt un peerahħdit: „Kapeħz Keisars Napoleons tigħi nogħihs no Franzijas walidħanu kien kien?“ Olliwe' am efot taħs domas, ka newis republikaneħi, bet paſqji Bonapartisti (Napoleona preektriteji) efot biju ſchihi tee wainigex, kapeħz Napoleons newarejjis uſ Franzijas walidħanu kien kien? Tapat wiſch ari domā, ka Franzija waħts ne-eefpeħħfot weħl laħdu reisu nodibinat laħdu is-Napoleona familijas lozzekeem par Franzijas waldekku; republika palikfot Franzija par pastahwigo waldbu un warbu tħolol tħalli taħħadha, ja Franzijai ta nelaime gadit, ka wina no zitas laħdas walits tħalli fakauta un winai laħħas waldekku uſspeeħ.

— Par pahwestu Olliwe's tā spreči: „Waħwesti ir-loti għidrs, iħsejżi għadha, u godajamis wiħrs, bet wina ſħabwollis Romā naw pazeċċiħam; tomehr wiſch (proti pahwesti) negħibot Romu attaħħi; wiſch lihds beidħam mar-rieffi, wiſħi ſħabwollu uſturetees. Franzija efot pahwestam miħla un wiſħi neturot neħħartu naidibu pret republikas waldbu. Schellaħt ari veeminam, ka starp Italijas garidnejnejn atradotees dauds draugu Franzijā; turpretti Italijas briħwprah-tiġi wairak tħallu ppreżi. Dibbi kien kien kien?“ — Tapat ari Italijas leħnixx ſħiġi, nemibot Franziju, bet to driħiak eeniħi. Schiħi naidiba pée Italijas leħnixx gan zaur to iſ-ſlaħdrojoties, ka Franzijai efot republikas waldbu un wiſch nu

baidotees, ka reis ari Italijs ne-iszestos republikas valdiba. — Kad starp Italijs un Franziju wehl ne-esot iszehlees karsch, tad tas tapehz ne-esot notizis, ka Bismarks to ne-esot gribejis.

Bismarks gribot ar Franziju usturet meeru un wehl preeskoh ne-ilga laika veeteizis Wahzijs konsulam Tunifa, lai tas ar Franzijas konsuli Tunifa strahdajot weenis prahis. — Tad das domas ir Olliwe am un lai gan dascham labam politikas pratejam buhs schihm domahm ko preti runat, tad tomehr Olliwe a wahreem ari lahma eewehrofchana pefschitama; jo winsch ari naw kahds neprachha politikas leetis.

Luzernā, 23. (11.) majā. Us Gotharta tuncela atklahfchanas fwehleem, kuri biji parvaditi no wijsaukā laika, biji eeradusches 450 fwehtlu weesi, pee fwehtlu meelasta peedalijahs 800 personas. Tunela scho, t. i. labo puji representereja Bettichers, winu (kreiso) Teltchjo. Bowie isfauza wafeliba: „Us Wahzijs Leisara un Italijs Lehnina wafelibam! Meers lai walda Germanu un Romanu starpā!“ Direktors Zings issauza laimes leelās meera fabeedribas nahkamibai, un Reders Schweizeeschu darbibai. Levezows atgahdinaja Leisara wahedus, ko tas rūnaja 18. janvari 1871: Mani pehnahzeji buhs walsis wairotaji, buhs lablahfchanabs, brihwabis un tlibas wairotaji“ un teiza Wahzu Leisars preezajotes par milsu darba nobeigfchanu. — Schodeen brauls us Mailandi.

Austrija-Ungarija. Isgahjuscas nedekas widū walsis fapulē bija asa spreeschana par naudas sumu, kas isgahjuje preeskoh nemeeru apfreeschanas Bosnijā. Tiszas ministrijai bija pee schihs apfreeschanas gruhts stahwollis, ihpaschi kahds tautas-weetnecks fihvi pretojahs ministrijas sperteem soleem mineti leetā. Leelaka dala no tautas-weetneckeem perekita wina pretofchanas flaidreem un praktigeem peerahdiju-meem. Winsch ihpaschi fawā pretofchana hruva issfazija tās domas, ka Ungarija gan leelus upurus lihds vee nemeeru apfreeschanas ne-fuze, bet zaur scheem upureem nekahds eewehrojams labums naw Bosnijā panahkis. Bosnijas parvalste Austrijai-Ungarijai arveenu prafot naudas upurus un lahma pēkna Austrijai lihds schim no Bosnijas atlekhusehs. Tiszas wekkibai gan scho reis isdoees, scho pretofchana pahrspeht, tomehr neleedama pateesiba ir un paleek tā, ka zaur Bosnijas eeguhfchanu Austrija nekahdu labumu naw panahkuje un schahda pahrliezinaschana ari paliks tautas-weetneckeem, tā ka drīhsumā war afkal preeskoh zeltees jau-tajums, waj nebuhtu labaki, ka Austrija parvāfchanu Bosniju atstahtu.

Austrii.

No wifahm pufehm man un laikam ari zi-teem dalibneekem tagad naht wehstules un zitas finas, ka Latweeschu no Maikawas, Pleekawas, ja pat no Archangelskas un Viatkas gubernahm grib pee „Austras“ nemt dalibu, tadehk tā wi-fas Latweeschu awises bijuscas til laipnas, par scho leetu islaist finas. Tagad til ja-issstahsta awises un zaur wehstulehm satram gaijschati par naudas eemakfchanu un pefshifchanu Riga, Austras mantas finatajam k. Berg fungam (Teatra bulvari Nr. 5), par naudas usglabafchanu, prozentehm, par to, ka beedribas preeskoneebiba ir pilnigi istizamās rokās un tā ja projam. Bet nu, kad nauda fanahkuje, buhs jakerahs vee pefcha darba. Waj nu jaunpedsimuschi Austra, schis dischanois, bet wehl pahrlieku jaunais behrns, ari atsiks fawus spēkhus un nefpehkus? Kad tai weens peedahwahs, pirkst twaikonus (dam-

fugus), otrs pirkst sehgeltfugus ahrsemēs, treschais pirkst tebat vee mums, un zetortais dos padomu, paschais buhwet fawus fugus — karsch padoms tad dabuhs wiršoku?

Wehrfis, kam ir ragi, nekosch, bet bāda; fūnis kosch, bet nebada; tapat ari sīgs nebada, bet spēr, kad ari zilwels tam pawehletu zitadi darit. Schee wisi Latweescham pasihstami dīsh-wibas draugi dod Austrai labu padomu, eewehrot fawus ihsos spēkhus, kad kerahs vee darba. To padomu eewehrodama, Austra drihs atradihs, ka Angli zaur fawu meschu dahrgumu, bet nau-das kapitala, dselses, maschinu un akmā-ogku **lehtumu** war kost, habit un spērt ar faweeem twaikoneem (damfugeem), vee kureem tureenes dahrigā dīshwe un lauschi dahrgums nekrift til leelā swarā. Pee muhsu Kursemes un Widse-mes meschu un strahdneku lehtuma (wišwairak seemā un pawafarā gar juhralahm, ahrpus pil-ſehtahm) tik jaw fugu buhweschana buhs „Austras“ stiprums, it ihpaschi, kad finams, ka vee mums 100 — 200 jauni juhfskolas beiguschi juhneeki tilai us to gaida, lai varetu „Austrai“ vee buhweschanas valihdset un vee tam fawus labus tilkunus parahdidaxi, ar fweedreem peerē eepelnit fugu kapteina un stuhrmane weetas, warbuht us vifū muhsu.

Za gadahs kahds no muhsu jaw gataweem fugeem, kas pateesī lehti top pahrdots, tad finams to war pirkst, bet tas retaki gadisees, neka to eefahkumā war domat; wišwairak taps peedahwati fugu, kam ir lautlahda neredsama waj gandrihs redsama waina, jeb kas ir wezi. Kas labu fugu no faweeem koleem usbuhsfuejis un wehl no „Veritas“ waj „Germanischer Lloyd“ dabujis labu flases numuru (schee numuri ir ta labakā peerahdichana, ka fugu pateesī labs) tas tahdu fugu, kas winam pascham ismak-fajis 15,000 rublu, jaw neyahdos lehtaki ka par 20,000 rubleem, tas ir, winsch gribes pēsnit 25 prozentos, — kas juhneeki leetā ari nemas netop turets par dahrgu. Tē nu jawaiza, waj „Austra“, fugu buhwedama, schihs 25 prozentos pate newar nopolnit us faw-s semes, nekahdas premijas par fugu apdrofchinaschani schini laikā nemakfadam. Finams, ka „Austra“ to war isdarit. Austras dalibneekem buhweschanas laikā, kur kapitals stahw drofchi, war ismakfat mehrenas prozentos 6—10; ar to vifū buhs ar meeru. Weenu paschū fugu un turklaht ahtrā laikā usbuhsfuejis, Austrai warbuht isnahktu gan dahrgaki, neka tagadejeem buhwetajeem, bet ar dauds fugeem ilgā laikā ees zitadi. Vijs atradihees pamaštinam. Labus zimmermanus, t. i. tos vifū warigakos vihrs, war atraist Riga un gar vifū juhralu no Kolku-raga Kursemē lihds Vēnawai Widsemē, vifur tur, kur labi fugu jaw ir buhwet un weetige fugu ihpaschneeki tā laikā nestrahda ar fugu buhweschana. Meschus „Austra“ war likt smalki ismeklet gar vifū mineto juhralu jaw schini wafarā un vee tam ari mescha pefschanas kontraktu projektu jaw sagatavot, ka ari par kolu pefschana un nolikfchanu lihds buhwes laikam, par strahdneekem un wifahm zitahm fwarigahm leetahm sadabut smalkas finas. Tās finas tad war Riga septembri un oktobri noveetni apfreesī diwi, trihs reises, un tilai tad isdarit meschu pefschana un pefschana. Pee tam wehl naw wajadīsiga leela nauda; ar fanahkuje warehs eegahdat fokus wairak weetās Kurjemes un Widsemes juhralā, warbuht preeskoh 10 fugeem no 180 lihds 300 lastem leelumā. Preeskoh scho fugu usbuhsfuejis pefschana pefschana tās naudas, zil Igaunu fabeedriba „Linda“

weegli sadabuja lopā, proti 180,000 rubli. Varām drofchi tehkinat, ka lihds buhwes laikam, t. i. lihds 1884. gada eefahkumam, wifa wajadīsiga nauda buhs fanahkuje; ja ne, tad koki preeskoh dascheem fugeem atlks us 1885. gadu, tās ari ne buht nebuhs par skahdi, jo koki wehl labaki isschuhis. Buhwes projects koti eepreezinahs muhsu juhbrauzejus un juhralanekus, pat ari meschu pahrdewejus un dauds zitus, tā ka nauda peenahs no wifahm pufehm, un naudas deveji buhs drofchi, ka fuki natv eemantoti par dahrgu, jo muhsu tagadejee buhwetaji finahs fuga dahrgumu muhsu juhralas notakseeret rīstigi. Kad ar laiku „Austrai“ paschais buhs desmit leelu fugu, tad tai apdrofchinaschanas beedribahm makst wairs, nebuhs wajadīsigs, un tas labums ir no leela swara. „Austrai“ war Riga ar laiku eenem to fwarigo weetu, ko preeskoh dauds gadeem Riga eenehma firma „G. B. Schröder un beedr.“ kurai pefdereja lihds 24 leeli sehgelfugi. Bet fakams waheds „brauz rahmi, tad tilki tahāl“ ari „Austrai“ loti ja-eewehro pirmajos gados. No tagadeja maja mehnesc̄ha fahlot, lihds 1884. gadam weenadi ween jastrahda, lai fuki war tilk gatawi 1884. un 1885. gados. „Austrai“ warehs tuhlit buhwet leelus fugu (jo leelakus, jo labak); no tagadejeem Latweeschu fugu ih-paschneeleem reti kahds to wareja isdarit naudas truhkuma deht, lai gan tee ari finaja, ka leeli fuki dod wairak pelnas, neka masi. Labus, t. i. prahigus, strahdigus un ustizamus kapteinus un stuhrmanus eemantot, nebuht ne-nahkabs weegli; bet pa vifū buhweschanas laiku mēlejot, ari tos atradihs wišlabakā vifū.

C. Waldemar.

Ufaizinajums

Rigas eedfihmotajeem no pret-ubago-fuechanas beedribas.

Us pagahjuschi gada beigahm pret-ubago-fuechanas beedriba tālā gressuves vee Rigas eedfihmotajeem ar lubgumu, lai tee nahktu winai paligā, lai ne-attstahtu winas fawōs zenteenōs un darbōs, lai issorgatu winu no tās wajadīsibas, waj nu kertees vee tahdeem lihdsfueem, kas ne-fader ar tahm pamatu domahm, us kurahm wina dibinajahs, jeb mest no fawas darboschanas pagalam meeru.

Tahdi lubgumi jaw peeder vee schahs beedribas buhweschanas un peenahkumeem. Wina tālā dibinata, lai vadari tu muhsu pilfehtā ubagofchana un bes kahdas finas noteelofchāi dahwanu doschana galu; winai, schai beedribai, biji lubgtees preeskoh nabageem, lubgtees, kamehr ta varetu ar labu apsinu fazit: „Pee mums Riga neweenam naw jadeedese.“ Zaurus diwpadsmi gadius schi beedriba ir zehlusi fawus lubgumus arveen muhsu pilfehtas eedfihmotajeem preeskoh, zaurus diwpadsmi gadius wina ir pastahwejusi vee tahm pamatu domahm, us kurahm ta dibinajahs; pakaudamahs us publis palihdsibū, wina naw krabjuši mantas un likusi vee malas, wina ir bijusi to kārā gadā preeskoh ubagofchanas aplakoschanas labprahigi pafneegto dahwanu pahrvalditaja un isdalitaja; wina ir peedfihwojusi gruhtus tukfchibas laikus un eedrofchinaschus pilnibas brihschus; wina ir lubgusi un lubgusi atkal no jauna, mahzīdamees atmest daschu labu wehlechanois, bet wi-fos 12 gados wina naw spēhrusi ne foli at-palat un naw nelad jutusies til tabl atstahta, ka winas pastahweschana buhtu bijusi ap-draudeta.

Vagahjuschi gadā schahs beedribas lubgums

polika paſchā gruhtā laikā pēe publikas gandrihs
gluschi bes lahdas felsnies. Zaur to preekſch-
neegiba raudſijahs uſ ſawu uſdewunu til taht
bes padoma un droſchibas, ka wina atſtahjahs
no libds par derigu iſbauditā zeta un ne-atjau-
noja wiſ wehl jo firſnigak ſawa bes lahdas
eevehrojamas atbalſs valiſchā luhguma, bet
greesahs valihqu mekledama pēe pilſchtaſ waldeſ.

Pilſehtas walde leedsahs paſlaufit, — to-
mehr winas atbildeſ ralſis atdſihwinaja atſal
no jauna preekſchneegibas droſchibu un uſti-
gibu. Schis pilſehtas waldeſ ralſis ſkan ta:

Riga, 29. aprili 1882

Pret-ubagofchanaš beedribas preefschneezibai

Pret-ubagofchanas bedribas 5. dezembris 1881.
g. parakstito luhgumu pehz weentreisgas 6000
rublu leelas, palihdsibas atwehlefchanas no pil-
sehtas mantaš preessh 1881. g. usnemu, libds
1882. g. maja mehnefcham deldejamu parahdu
atlihdsinashanas wairak reisahn apsprechot
pilsehtas walde ir nonahkuſi vee tahs apnem-
fchanahs, atfazitees no ſcha luhguma pabalſti-
fchanas pilsehtas weetneku ſapulzē.

Pilfehtas waldei schi apnemfchanahs naw wis weegli nahkusi; wina noprof it labi, fa teem wihereem, kas beedribas noluhkus ne-apnikuschi gruhtos darbos gadeem nefuschi un stu-tejuftchi, beidsot droschiba un preeziba draud if-sust, ja wifem publineem par spibti negrib un negrib isdotees, beedribu no nebeidsameem nau-das truhkuma spaideem ißwilekt un schai fina-dauksmas apdroschinat. — Un tomehr pilfehtas waldei schkeet, fa beedriba satrizinatu sawus ihstos pamatus, jo wina dabutu kahdu datu pa-libdsibas no wißpahrtigahm kaßahm un nefmel-tahs weenigi zaur ne-apnikuscheem publineem no labprahrigahs labdaribas. — Labprahrigahs lab-daribas nopolni naw wis swerami tik weenigi pehz ta, zik leelu datu zilwezigu raißchu un gruhtibu wina nogressuji, bet pa leelakai dakti pehz ta eespaida, ko schi darbiba panahk pee publikas labdaribas juhtahm, jo labprahrtigi bee-dribas noluhkeem pafneegtahm dahwanahm ir, lä jaw pati pret-ubagofchanas beedriba us to norahda, schai fina dands leelaks spiehks, neka zaur pafspieefchanu isdabutahm nodoßchanahm, is lahdahm ween tak pilfehtas walde waretu kahdu pafpalihdsibu fneegt. Tai pafchä mehrä, lahdä pilfehtas walde peedalitos ar fawem spiehkeem, tai pafchä un wehl leelaka mehrä publikas lihds-iuhriba sahktu atlaisees un atdsist.

Pilsfchetas-walde sinams negrib un newar aif-
flehtg beedribas preefchneezibai zelu uſ pilſfeh-
tas-weetneeku ſapulzi, bet wira luhds jo nopee-
tni, lai beedriba greeftos, viemſ ta ſper ſcho
winas paſchas labā lihds pehdigajam aiftaupamo
foli, atkal un atkal no jauna ar luhgumeem pee
publikas labprahigahs labdaribas un raudſitu
nowehrſt tagadejahs naudas-raifes tai jaw daudſ-
kahrt ſtaigata un pehz pilsfchetas-waldes domahm
ar ſchoreiſ derigā zelā: zaur ihpafchu ahkahr-
tigu dahnau laſifchanu pee muhsu pilſfehtas
turigajeem eenihtneekem.

R. Büngner, piloseltas-galwa.

S. Alt, vilsechtas-jefretars.

Ja tad nu paſchi muhſu pilsfehtas preeſch-neeki ſtubina beedribu lai paleek pati few uſti-zama un nepamet droſchibu, lai luhs un modina zaur luhgumeem uſ palihdsibu, lai pakaujahs uſ ſawu lihdspilſonu palihdsibu un eerauga ſchini palihdsiba ſupraku atſpaida, ne kā pilsfehtas-walde ſpehtu dot, — ja paſchi augſtakē pils-ſehtas uſtizibas-wihri runā tik uſtizibu modino-ſchi uſ beedribas preeſchneegib, waj tad ſchai nebij ſmeltees atkal jaunu droſchibu, uſnemt jaunā

žeribā to paſchu wezo zetu atkal un atkal no jauna un dſihtees neſchaubigi peepildit ſawu ti-kumibas uſdewumu tā zaute paſchu valihdsibas paſneegſchanu, kā ar' zaute modinaſchanu un uſ-mudinaſchanu pee valihdsibas?! Un tā tab nu luhdsam atkal no jauna fchini gruhtā laikā, luh-dsam jo nopeetni un ſirſtigi. — Preezīgā ze-ribā un neſchaubigā uſtizibā beedriba nogaidihe ſcha ſawq luhauma ſekmi.

Breekschneegiba.

Dahwanas preefsch schahs ahrkahrtigahs wa-
jadisbas (kahrtigā dahwanu lajischana noteek be-
ta eeraftā wihsē zaur ihpaschahm grahamatinahm
un neeek zaur fcho nekahdā sinā trauzeta, be-
ar to ween nepeeteek, israut beedribu no tagade-
jeem spaideem) preti nemt, to wifas schejeenee
Wahzu laikarakstu un „Mahjas Weesa“ redak-
zijas ir laipnigi apfolijuschahs. Bes ta weh-
preefschneegiba gahdahs, fa pessihmes-bogenu tiktu
wifas fchē pastahwochās korporazijās un pa zi-
tahm weetahm apkahrt subtitii.

Družina par zeloschanu.

Kurſch pilſehtas Latveetis gan nejutifees preezigs, kad winam pa laikeem ir ifdeweess, no pilſehtas darinateem raibumeem un ſmalzinateem laudim atſwabinatees un jaufā lauku dabā un nopeetnōs lauku laudis dſihwi un libgſmi eefkatees. Tee daschadigeer veedſihwojumi, fo tabdō wiſhē manto, mahža paſchu ſemi un tautu paſhīt, paſneeds daschu pomudinaſchanu, atjaunc prahu un garu, pazel dſihwes augſtakahs juhſmas, preekus, atminas un ilgoſchanos, paplaſchīna redſee-aploku, mudina un ſtiprina darbōes un zihniņos pehz tautas un ſemes augſtakahm mantahm, pažila wiſhadu jaunu atſihſchanu, fazeniſbu dſihwi un kustefchanas.

Kad seemā iſejam laukā, tad gan wiſa dabo
ir kā nomiſuſe, wiſs leekahs gutot; preezigahe
putnu balfis ir apluſuſchās; ſeedoſchēe un ſalee
lauki ir paſuduſchi un ſaluma weetā balts, beſeſ
fneega apſegs, libdſigs lihka drahnai, parabdahe
muhsu azim; tilai koki bes ſapahm iſſteepj ja-
wus plikos galus un ſarus pret debeſim, it kā
no tureenes to atkal gribetu fagaudit, ko augſtee
wehji teem pañchmuſchi. Aukſtee, augſtee wehji
fkeen vahr tukſiheem fneega flaiumeem!

Bet waj tapehz seemai ari wiſa zita eefpehja
ir apstahluſehs? Nekad! Spehks neduf; spehks, radoschais spehks, darbojahs alaschin. Ka weeli ir meerigaki, lehnaki, tas til nahk spehfam joneem par labu, jo zaur to tas atjaunojahs us jo leeloku un pilnigaku darbibu. Tas ir ari ar seemu. Ja muhſu agis eepehtudabas brihnischkigā darboschanā eefklatitees un winas eekſchigo dſihwoschanu un strahdaschanu eewehtrot, tad mehs apakſch ſneega apfega ſtitu brihnamus us brihnumeem. Semkopis fehjrudenī ſawu fehklu un to uſtiz ſemes klehpjam; un ſchi zeriba naw wihiſe; paſwaſarā labibas lauki paleek ſati un libgojahs wasarā it jauki wiſa preeſchā. Mehs te redsam, ka ari apakſch ſneega ir dſihwiba, lai gan pa ahreeni wiſa daba iſleelabs buht kluſa un tuſicha.

Un wiss tas, kas augščā peeminets, ūnamis nepaleek bes ūawa eespaida ati us zetotaja. War teesham fazit, ka seema ihesti prahtu modina un wedina us dabas ewehrošchanu, fewiščki us žil-welu dabas pētīšchanu. Jo ja zekotajs arweenu pawaſarā jeb waſarā ūawus eedomatos apgabalius apstaigatu, tad dabas-jaukumi winu til augsti ne-eepreezinatu un wina prahtu us apluhlošchanu til isweizigi nevazilatu, kā tas tagad — pa seemu — un pēhž pawađitahs seemas, noteek. Kad lahdū leetu muhsčigi weenadu ween rebi.

tad top us to mas usmanibz grotite. Seemā
muhs fribina us darbu, rubda un spryna spchit;
bet waſara mehdz muhsu lozeklus dribz slahbe-
nus padarit; ari muhsu garu un prabtu ta mehdz
loti beeschi us kuhtribu un weenalsfibu nowadz.
Seemā zelotajam wiſlabaki isdodabs tautu pa-
ſchu mahzitees pasht, ſa ta pa ſawahm mehdz-
jahm dfibwo, kustahs, tiz, mihlo un zer, kahdu
winas gara un prabta darboſchanahs, kahde
mahzloſchanahs un wiſada zita ſaimneqiba in
ruhpneqiba.

Naw gan wiš weegla leeta, tautu ſaiwā dſihni, domās un darbōs, ſewiſchki winas rafſtūrē, paſiht un uſtunat. Iſ rafſteem ween to newar wiſ iſgudrot, to wajag lihdi peedſihwot ar ſatu paſchu meeſu un aſini, wajag no deenās n̄ deenu, no ſtundas uſ ſtundu, ar tauteeſcheem paſcheem ſatiſtees. Latveeſchi, kaſ pilsfehds dſimufchi, uſauguſchi un dſihwo, ſinams no tam neka neſpebi nogiſt, zik daſchadigi weena un ta pate, muhſu paſchu, dſihwi wed. Latveeſchu tauta, kā zitadi wina dſihwo Kurſemē — uſ augfchigala fmilfcha inahs ſemes, un ka zitadi uſ lihdsenahm weetahm ap Leelupi un Ahbawu un kā zitadi uſ kalmainahſ ſemeſ ap Wenteſ upi! Kā zitadi uſ juhe malu Ruzawas, Bahrtawas, Alſchwana gas, Wentspils un Dundagas meſchau n̄dōs aygabaloſ! Kā zitadi Widſemē — Rigas aprinki un Turaidaſ, Krimuldaſ un Siguldaſ jaukdōs kalmōs, kur Gaujās malā, dſitā lejā, farkanbaltas roſes ſeed un tur meitinas koſchā fejā — draſedamas zaui eet! Kā zitadi dſihwo Walmeeras pa-aug ſtumōs un Aluksnes kalmajōs! Rahds baſchoda gara un prahta attibſtibas-ſlahwoklis te atro damis! Vahe wiſabni ſchahm Latvijaſ weetahm ta pat filā debefs iſplatahs un faule uſeet un no-eet; bet winas gaifchee ſtarini te wehl til dachhās weetās naw wiſ til ſtipri zaui ſpedu ſches, ka tur buhtu zehluſehs jauna laika-ſib dſigaka dſihwe un kuſteſchanahs, ka tur laika gars ſawu uguri buhtu aifdeſinajis. Un tafchu wiſzaur pa Latviju pee tauteeſcheem atrodahs deesgan dſihwes eepreezinachanas! Wini ſawu dſihwi til dachhās weetās — bes juhbahm pawada ari nabadsibā un truhkumi; wini ſpebi aifmitſtibas kluſu zeeſchanu panest; wini paſiht dſihwes nopeetnibu, paſiht roku darbu, kaſ nekad nedrihki kluſu ſtahwet, kad grīb dſihwot; wini paſiht wiſadu atfazifchanos un aturefchanos; wini ſin, ka paſaule wineem neka wairak newar ſneegt, ka tikai darbu un aifveenu atkal darbu, — un kad to ne, tad truhkumi un behdas. Tomehr no darba paſelſchanas un paweeeglinaſchanas, zaur derigu lihdseltu iſleeta ſchanu, wini til dauds weetās wehl neka neſin.

„Rad Latvieschi ar ūvehku vſibito

„Už to, kas vėlbu apgaišmo;

„Rad wif, zit ween vasvehj, gibstos
Wekke te los, iki veldje.

"Peh̄ ta, tas ihjii aplaimo, —
"Täp yubstu webiſč. tas īnirdsing

„Zeo pūčiu ievju, tas spīdīgu
„Un tautas froni mirīšina!“

How many went into that?

Breesmu-nafts pee Wahzsemes rihta-
juhrmalas 13. nowembri 1872.

Wilni bes miteschanabs peesitahs pee juhew
malas un to apskalojot bij iszehluſchi trihskahr-
tigu ſmilſchu-pakalnu rindu no trihſdefmit lihdi
tschetrdefmit pehdahm augſtumā. Ais scheem
ſmilſchu muhreem bij zeems, fur jaw isgahju-
ſcha gadu ſimtena galā ſwejneeku ſamilijas bij
apmetuſchahs. Iti kā tehvi, tapat ari dehli ne-
deku no nedekas dewahs juhřā un ar tihleem
un makſchkeemi nabagu ſiwtinas wiſla un
kehra, mudiag ſutti. ſmuſko q̄eru un ſudrabaine

